

פינסק

(Pinsk). עיר במחוז פולסיה שבפולין, כיום ברפובליקה הבילורוסית הסובייטית שבברית-המועצות. יהודים ישבו בה מראשית המאה ה-16, והעיר היתה מרכז חסידות (קארלין), השכלה וציונות. ב-1941 התגוררו בה כ-30,000 יהודים שהיו כ-70% מכלל תושבי פ'. ב-4 ביולי 1941 כבשו הגרמנים את פ', ולמחרת נחטפו ונרצחו 16 יהודים. במחצית השנייה של יולי הוקם יודנרט בן 28 חברים ובראשו דוד אלפר שהיה לפני כן מנהל גימנסיה 'תרבות'. ב-5 באוגוסט 1941 רוכזו כ-8,000 גברים בתואנה שיש לתקן את מסילת הברזל. ביניהם היו 20 מחברי היודנרט ובכללם היושב-ראש. כולם הובלו לבורות מחוץ לעיר ונרצחו. כעבור יומיים, ב-7 באוגוסט, נאספו עוד 2,500-3,000 גברים, ביניהם זקנים וילדים, הובלו לבורות ונרצחו.

פ' צורפה לנציבות הרייך אוקראינה', ובראשית ספטמבר 1941 הגיע לעיר גביטסקומיסר, ומיד הטיל על היהודים תשלום כופר של 20 ק"ג זהב. היודנרט נדרש מדי פעם בפעם לספק סחורות ומצרכים בכמויות נכבדות.

ליד היודנרט פעלה משטרה יהודית ובה 12 שוטרים ומפקד. לאחר שהוקם הגטו גדל מספרם ל-50 איש. ב-30 באפריל 1942 ניתן צו שחייב להתרכז בגטו עד 1 במאי בשעה ארבע אחר-הצהריים. שטח הגטו היה מצומצם, באיזור העוני, והצטופפו בו כ-20,000 נפש בצפיפות של 1.20 מ"ר לנפש. היודנרט קיים בגטו בית-חולים, בית-יתומים, מטבח לנצרכים, בית-דין ובית-סוהר, וכן כמה חנויות לממכר המזון המוקצב.

בגטו פ' היתה מחתרת ובה כ-50 חברים. 20 מהם ברחו ליערות, אך נאלצו לחזור לגטו בלחץ היודנרט אשר פחד מענישה קולקטיבית מצד הגרמנים. המחתרת תיכננה להצית את הגטו ערב החיסול והכינה תוכניות וחומרי בעירה. ברם, ב-28 באוקטובר 1942, משנתרבו השמועות על החיסול הקרוב, הפיץ היודנרט ידיעות מרגיעות מפי הגביטסקומיסר וסיכל את התוכניות ההן.

בימים 29 באוקטובר-1 בנובמבר 1942 רוכזו יושבי הגטו ונרצחו. עשרות רבות ברחו או הסתתרו, ו-143 בעלי מקצוע רוכזו ב'גטו קטן'. מספרם גדל לאחר שהצטרפו אליהם מתחבאים. ב-23 בדצמבר 1942 חוסל גם הגטו הקטן ויושביו נרצחו. פ' שוחררה ב-14 ביולי 1944.